

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti **o maloletého R. V.**, nar. X., bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v R., dieťa rodičov : **MUDr. P. V.**, bývajúceho v M., a Mgr. E. V., bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. M. D., advokátom so sídlom v R., **o úpravu styku otca s maloletým**, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4 P 2/2008, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z prejednávania a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14 NcC 50/2008, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Mária Podhorová, Mgr. Ema Novodomcová a JUDr. Peter Priehoda **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 14 NcC 50/2008.

O d ô v o d n e n i e

V rámci konania o námietke zaujatosti uplatnenej otcom maloletého proti sudcom Okresného súdu revúca uplatnil otec maloletého 28.06.2008 námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Všeobecnými dôvodmi námietky u všetkých sudcov uviedol svoju diskrimináciu pre maďarskú národnosť, u sudkýň ich členstvo v Národnej asociácii sudkýň Slovenska, ktorej jediným a dominantným programom podľa otca maloletého je obhajoba žien a matiek pred domácim násilím s tým, že nie je vylúčeným jej utajený program znevýhodnenia mužskej populácie, a vedecký dôkaz minimálne podvedomého príklonu sudkýň pri rozhodovaní na stranu ženy. Špeciálnymi dôvodmi, týkajúcim sa niektorých sudcov, uviedol otec maloletého : známosť sudkyne JUDr. Márie Podhorovej so sudkyňou JUDr. Adrianou Dulovičovou, podľa otca maloletého odvolanej predsedníčky Okresného súdu Rimavská Sobota, pod ktorej vedením senát

nezohľadnil pri svojom rozhodovaní okolnosť, že minister spravodlivosti Slovenskej republiky odvolaním JUDr. Adriany Dulovičovej dal za pravdu podávateľovi námietky, sudca JUDr. Peter Priehoda bol predsedom senátu vo veci rozhodnutej v neprospech účastníka podávajúceho námietku, senát pod vedením sudcu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna „mu nedal ani minútu na stretnutie so synčekom“, bývalý predseda súdu Ľudovít Bradáč a predseda súdu JUDr. Ján Bobor majú podľa MUDr. V. „ťažké srdce“ na jeho osobu, pretože z titulu svojej funkcie písomne odpovedali na jeho podnety a JUDr. Jozef Hrabovský bol predsedom senátu, ktorý definitívne rozhodol o styku otca maloletého s maloletým. Napokon dôvodom zaujatosti považoval aj výzvu Krajského súdu v Banskej Bystrici na doplnenie ním podanej námietky zaujatosti v tomto konaní.

Vo vyjadreniach k tejto námietke zaujatosti všetci sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici (okrem JUDr. Jozefa Hrabovského) uviedli, že nemajú vzťah k veci a ani k účastníkom konania a necítia sa zaujatými. Podpredseda súdu JUDr. Jozef Hrabovský uviedol skutočnosť, pre ktorú by mal byť z prejednávania a rozhodovania danej veci vylúčený, ktorou označil osočovanie otcom maloletého, pre ktoré sa cíti byť zaujatý.

Vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vylúčení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 25.02.2009 predseda uvedeného súdu, JUDr. Ján Bobor, pretože podľa jeho názoru niet dôvodu pochybovať o nezáujatosti sudcov – členov senátu 14 Co, ktorí sú zákonnými sudcami v danej veci.

Z vyjadrenia sudcov občianskoprávneho kolégia, správneho kolégia, obchodného kolégia a trestného kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že nemajú vzťah k veci, ani k účastníkom konania, resp. k právnomu zástupcovi účastníčky konania, a ani sa necítia zaujatými (okrem JUDr. Jozefa Hrabovského).

Podľa predkladacej správy krajského súdu má v danom prípade podľa rozvrhu práce v odvolacom konaní vec prejednať a rozhodnúť senát 14 Co zložený z predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu Mgr. Emy Novodomcovej a JUDr. Petra Priehodu. Pokiaľ otec maloletého namieta aj zaujatosť iných sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici (všetkých sudcov), ktorí nie sú členmi tohto senátu, týka sa jeho námietka sudcov, ktorých rozhodovacia činnosť v danej procesnej situácii neprichádza do úvahy (§ 15a ods. 1 O. s. p.). Otázkou existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení aj ďalší sudcovia tohto súdu,

by sa bolo potrebné zaoberať až v prípade, ak by členovia senátu, ktorému vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci. V tejto časti je preto podanie otca maloletého bezpredmetné. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto v ďalšom zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti, ktorá sa týka členov senátu, ktorý má v danej veci v odvolacom konaní rozhodnúť.

Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Vylúčenie sudcu nastáva priamo zo zákona a nie až výrokom nadriadeného súdu. Preto tiež má sudca oznamovaciu povinnosť o svojom vylúčení (§ 15 O. s. p.).

Súdna prax už viackrát judikovala, že nestrannosť sudcov v konaní sa prejavuje v dvoch aspektoch. Ide o subjektívne kritérium, založené na osobnom presvedčení jednotlivého sudcu v danej veci, a o kritérium objektívne, spočívajúce v uistení sa, či sudca poskytuje dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek oprávnenej pochybnosti v tomto smere. Z hľadiska subjektívneho musí byť osobná nestrannosť sudcu predpokladaná, až kým sa nepreukáže opak. Naproti tomu, z hľadiska objektívneho musí byť úplne oddelene od osobného správania sa sudcu zistené, že tu existujú skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti. V tejto súvislosti sú dôležité dokonca čo aj len náznaky takých skutočností a v prípade, že sa tieto u sudcu vyskytnú, existuje oprávnený dôvod na obavu o nestrannosť, pre ktorý by mal byť sudca z konania vylúčený.

Pri rozhodovaní, či v danom prípade existuje oprávnený dôvod obávať sa, že konkrétny sudca nie je nestranný, je stanovisko dotknutého účastníka konania dôležité, ale nie rozhodujúce. Rozhodujúce je, či tento dôvod, resp. obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (k tomu rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Wettstein proti Švajčiarsku, č. 33958/96, ods. 42, ECHR 2000-XII).

V preskúmvanej veci, pokiaľ ide o subjektívne, ale aj objektívne kritérium nestrannosti, nič nenasvedčuje existencii akejkoľvek pochybnosti o zaujatosti sudcov senátu

14 Co krajského súdu voči otcovi maloletého MUDr. P. V.. Otcom maloletého tvrdené členstvo predsedníčky senátu 14 Co JUDr. Márie Podhorovej a členky senátu Mgr. Emy Novodomcovej v Národnej asociácii sudkýň Slovenska nie je spôsobilým dôvodom vyvolať pochybnosti o ich nezaujatosti. Z registra občianskych združení vedených Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vyplýva, že uvedený subjekt je občianskym združením podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (§ 18 ods. 2 písm. a/ Občianskeho zákonníka), ktoré vzniká registráciou po splnení všetkých zákonných predpokladov uvedených v citovanom zákone, v zmysle ktorého ustanovenia § 4 písm. a/ nie sú dovolené združenia, ktorých cieľom je popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie, roznecovať nenávisť a neznášanlivosť z týchto dôvodov, podporovať násilie alebo inak porušovať ústavu a zákony. Pokiaľ bolo preto uvedené občianske združenie príslušným štátnym orgánom registrované, členstvo v ňom nemôže byť nikomu na ujmu (§ 3 ods. 2 citovaného zákona). Napokon členstvo v tomto združení je aj v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (§ 145a). Z uvedeného vyplýva, že nemôže byť dôvodným ani otcom predpokladaný (netvrdený s určitosťou) utajený program tohto združenia znevýhodnenia mužskej populácie bez ohľadu na skutočné alebo otcom len tvrdené členstvo spomínaných dvoch sudkýň senátu 14 Co. Vychádzajúc zo skutočnosti, že sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou (čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a čl. 33 ústavy, ktorý v ústavnej rovine garantuje, že príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nesmie byť nikomu na ujmu a skutočnosti, že otec maloletého neuviedol v akom konaní namietaných sudcov sa mala prejavovať diskriminácia jeho osoby z dôvodu jeho príslušnosti k maďarskej národnostnej menšine, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru o nespôsobilosti aj tohto dôvodu zaujatosti vyvolať čo i len pochybnosť o nezaujatosti sudcov senátu 14 Co. Otcom maloletého tvrdený vedecký dôkaz o podvedomom príklone sudkýň pri rozhodovaní na stranu účastníčky rovnako zostal len v rovine subjektívnych úvah podávateľa námietky, pretože na podporu svojho tvrdenia nepredložil žiadny dôkaz o takom konaní namietaných sudcov, ktorý by mohol naplniť ním tvrdené diskriminačné konanie namietaných sudkýň z dôvodu pohlavia a uvedené diskriminačné konanie nevyplýva ani z obsahu spisu v danej veci. Pochybnosti o nezaujatosti otec maloletého vyvodil aj zo spôsobu rozhodovania odvolacieho súdu v iných konaniach a z výzvy krajského súdu v tejto veci k doplneniu námietky zaujatosti, ktoré ale

bez ďalších skutočností spochybňujúcich nestrannosť sudcu, sami o sebe, nie sú dôvodom vylúčenia namietaných sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí. V tomto smere je výslovne subjektívny pocit účastníka konania nepodložený navyiac objektívne existujúcimi skutočnosťami z hľadiska § 14 ods. 1 O. s. p., na vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí nepostačujúci a neumožňuje vyvodiť, že existujú podmienky na vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že otec maloletého v námietke zaujatosti neuviedol žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti (§ 14 ods. 1 O. s. p.), na základe ktorého by mohla byť spochybnená nestrannosť či už predsedníčky senátu JUDr. Márie Podhorovej alebo členov senátu Mgr. Emy Novodomcovej a JUDr. Petra Priehodu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto vznesenej námietke zaujatosti nevyhovел a rozhodol tak, že vo výroku uznesenia označení sudcovia senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 3. marca 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

